

För beslut i:

Kommunstyrelsen, Kungälv kommun
Miljö- och byggnadsnämnden, Kungälv kommun
Sociala myndighetsnämnden, Kungälv kommun
Överförmyndarnämnden, Kungälv kommun
Valnämnden, Kungälv kommun

För kännedom till:

Kommunfullmäktige

Granskningsrapport "Grundläggande granskning 2018"

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kungälv kommun genomfört en grundläggande granskning. Syftet med granskningen har varit att ge revisorerna underlag inför ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och god revisions sed.

I bifogad rapport har det lämnats en beskrivning av gjorda iakttagelser. Revisorerna översänder här rapporten till kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnden, sociala myndighetsnämnden, överförmyndarnämnden, valnämnden samt kommunfullmäktige för kännedom och behandling i enlighet med fastslagen rutin för avrapportering av revisionens granskningar. Revisionens sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen, myndighetsnämnderna och valnämnden i allt väsentligt följer de anvisningar som finns i kommunens styrmodell avseende uppföljning och rapportering. Det finns dock utvecklingsområden avseende kommunstyrelsens, miljö- och byggnadsnämndens, sociala myndighetsnämndens, överförmyndarnämndens samt valnämndens arbete med att säkerställa en tillräcklig intern kontroll.

Kommunstyrelsen rekommenderas att:

- Tydliggöra hur samtliga kontroller i internkontrollplanen ska genomföras, av vem och när samt hur kontrollen ska rapporteras.

Miljö- och byggnadsnämnden, sociala myndighetsnämnden samt överförmyndarnämnden rekommenderas att:

- Årligen genomföra en riskanalys samt utarbeta en plan för intern kontroll samt erhålla uppföljning av den interna kontrollen.

Valnämnden rekommenderas att:

- I samband med valår genomföra en riskanalys samt utarbeta en plan för intern kontroll samt erhålla uppföljning av den interna kontrollen.

Kommunrevisionen önskar, senast den 14 juni 2019, få ett skriftligt svar på vilka åtgärder som kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnden, sociala myndighetsnämnden, överförmyndarnämnden samt valnämnden planerar att vidta med anledning av bifogad rapport och de områden som uppmärksammats ovan.

Kungälv den 15 mars 2019

För Kommunrevisionen

Christina Carlsson
Ordförande

KOMMUNREVISIONEN

**KUNGÄLV
KOMMUN**

ADRESS Stadshuset · 442 81 Kungälv
TELEFON 0303-23 80 00 vx
FAX 0303-182 59
E-POST kommun@kungalv.se
HEMSIDA www.kungalv.se

Kungälv kommun

Grundläggande granskning 2018

Building a better
working world

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1. Inledning	4
1.1. Bakgrund.....	4
1.2. Syfte och revisionsfrågor	4
1.3. Avgränsningar	4
1.4. Revisionskriterier.....	4
1.5. Ansvarig styrelse, myndighetsnämnd och beredning.....	5
1.6. Metod och genomförande.....	5
2. Kungälv's kommuns styrmodell	7
2.1. Kommunens styrmodell.....	7
2.2. Uppföljning och rapportering	8
2.3. Intern kontroll	9
3. Kommunstyrelsen	10
3.1. Kommunstyrelsens styrning och arbete med kommunfullmäktiges mål	10
3.2. Uppföljning och rapportering	12
3.3. Intern kontroll	16
3.4. Vår bedömning.....	16
4. Miljö- och byggnadsnämnden	18
4.1. Miljö- och byggnadsnämndens styrning och arbete med kommunfullmäktiges mål	18
4.2. Uppföljning och rapportering	18
4.3. Intern kontroll	18
4.4. Vår bedömning.....	19
5. Sociala myndighetsnämnden	20
5.1. Individnämndens styrning och arbete med kommunfullmäktiges mål	20
5.2. Uppföljning och rapportering	20
5.3. Intern kontroll	20
5.4. Vår bedömning.....	20
6. Överförmyndarnämnden.....	22
6.1. Överförmyndarnämndens styrning och arbete med kommunfullmäktiges mål	22
6.2. Uppföljning och rapportering	22
6.3. Intern kontroll	22
6.4. Vår bedömning.....	22
7. Valnämnden.....	24
7.1. Valnämndens styrning och arbete med kommunfullmäktiges mål.....	24
7.2. Uppföljning och rapportering	24
7.3. Intern kontroll	24

7.4.	Vår bedömning.....	24
8.	Kommunfullmäktiges beredningar.....	26
8.1.	Kommunfullmäktiges uppdrag till beredningarna	26
8.2.	Uppföljning och rapportering	26
8.3.	Vår bedömning.....	29
9.	Samlad bedömning	31
9.1.	Slutsatser	31
9.2.	Bedömning utifrån revisionsfrågorna	31
9.3.	Identifierade förbättringsområden och rekommendationer.....	32

Bilaga 1: Bakgrund till granskningen

Bilaga 2: Revisionskriterier

Bilaga 3: Källförteckning

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kungälv kommun har EY genomfört en grundläggande granskning. Syftet med den grundläggande granskningen är att ge revisorerna underlag inför ansvarsprövningen genom att *översiktligt* granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionsred. Kommunrevisionen har under 2018 även genomfört fördjupade granskningar och granskningar inom ramen för redovisningsrevisionen som ligger till grund för ansvarsprövningen.

Granskningen visar att kommunstyrelsen för 2018 utarbetat tretton resultatmål. Av granskningen framgår att sju av tretton resultatmål per augusti bedömdes vara uppfyllda och/eller bedömdes att uppfyllas för helåret.

Kommunstyrelsen har under året erhållit uppföljningar vad gäller ekonomi och verksamhet. Därtill visar granskningen att kommunstyrelsen månatligen via kommundirektören informerats om aktuella händelser i förvaltningen. Av granskningen framgår att myndighetsnämnderna och valnämnden erhållit verksamhetsuppföljning under året. Överförmyndarnämnden har även erhållit ekonomiuppföljning avseende överförmynderiverksamhetens budget.

Granskningen visar att kommunstyrelsen i februari 2018 antog en internkontrollplan för året. Kommunstyrelsen beslutade dock i maj att anta en ny internkontrollplan varpå beslutet i februari upphävdes. Av granskningen framgår att det för ett fåtal risker i internkontrollplanen inte är tydligt formulerat hur kontrollen ska genomföras, av vem och när samt hur kontrollen ska rapporteras.

Myndighetsnämnderna och valnämnden har inte genomfört en riskbedömning samt utarbetat en internkontrollplan. I reglementet för intern kontroll framgår att myndighetsnämnder och nämnder är ansvariga att tillse en god intern kontroll inom de områden som nämnden ansvarar för.

Av granskningen framgår att kommunfullmäktiges beredningar i allt väsentligt under året utfört sina uppdrag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Under granskningen har vi identifierat vissa förbättringsområden och våra rekommendationer framgår nedan.

- ▶ Kommunstyrelsen bör tydliggöra hur samtliga kontroller i internkontrollplanen ska genomföras, av vem och när samt hur kontrollen ska rapporteras.
- ▶ Miljö- och byggnadsnämnden bör årligen genomföra en riskanalys samt utarbeta en plan för intern kontroll samt erhålla uppföljning av den interna kontrollen.
- ▶ Sociala myndighetsnämnden bör årligen genomföra en riskanalys samt utarbeta en plan för intern kontroll samt erhålla uppföljning av den interna kontrollen.
- ▶ Överförmyndarnämnden bör årligen genomföra en riskanalys samt utarbeta en plan för intern kontroll samt erhålla uppföljning av den interna kontrollen.
- ▶ Valnämnden bör i samband med valår genomföra en riskanalys samt utarbeta en plan för intern kontroll samt erhålla uppföljning av den interna kontrollen.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Bakgrunden till denna granskning beskrivs närmare i bilaga 1.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att *översiktligt* granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisions sed¹.

Granskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten styrs utifrån de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt?
- ▶ Har kommunstyrelsen, myndighetsnämnderna och valnämnden säkerställt en tillräcklig intern kontroll? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunallagen samt kommunala anvisningar.
- ▶ Har kommunstyrelsen, myndighetsnämnderna och valnämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunens styrmodell.
- ▶ Har kommunfullmäktiges beredningar utövat respektive uppdrag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut?

1.3. Avgränsningar

Granskningen avser verksamhetsår 2018 och avgränsas i enlighet med ställda revisionsfrågor. Granskningen omfattar inte granskning av säkerhet i redovisningssystem. Detta granskar revisorerna i löpande granskning som en del av redovisningsrevisionen. Uppföljningen av resultatmålen baseras i föreliggande granskning på uppföljningsrapporten per augusti. Måluppföljning per helår sker i kommunrevisionens granskning av årsbokslutet som dokumenteras i en separat rapport.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna för denna granskning framgår i bilaga 2.

¹ Kommunrevisionen har under 2018 genomfört flera fördjupade granskningar och granskningar inom ramen för redovisningsrevisionen som ligger till grund för ansvarsprövningen.

1.5. Ansvarig styrelse, myndighetsnämnd och beredning

Granskningen avser kommunstyrelsen, social myndighetsnämnd, miljö- och byggnadsnämnden, överförmyndarnämnden och valnämnden. Därtill avser granskningen demokratiberedningen, ekonomiberedningen, framtid- och utvecklingsberedningen, kultur- och fritidsberedningen, beredningen för bildning och lärande och välfärdsberedningen.

1.6. Metod och genomförande

Granskningen genomförs genom löpande insamling av fakta och iakttagelser, protokollgranskning, nämnddialoger samt en uppföljning av 2015 och 2016 års fördjupade granskningar. Källförteckning framgår av bilaga 3.

Löpande insamling av fakta och iakttagelser

Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Insamlingen sker genom att revisorerna:

- ▶ Löpande tar del av grundläggande dokument såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut och nämndernas protokoll².
- ▶ Löpande för en dialog med nämnder och styrelse.

Dialoger

Kommunrevisionen har inom ramen för den grundläggande granskningen genomfört dialoger med presidiet i kommunstyrelsen och utskotten. Dialogerna har utgått från kommunrevisionens risk- och väsentlighetsanalys samt övriga iakttagelser som uppmärksammats under året och tidigare år. Vid dialogerna har presidierna även haft möjlighet att lyfta väsentliga och aktuella frågor.

Protokollgranskning

Inom ramen för granskning sker en genomgång av kommunstyrelsens, myndighetsnämndernas och valnämndens protokoll samt mål- och ekonomiuppföljningar avseende 2018. Därtill genomförs en genomgång av beredningarnas minnesanteckningar eller motsvarande. Genomgången av protokoll och minnesanteckningar syftar i huvudsak till att följa hur kommunstyrelsen, myndighetsnämnderna, beredningarna och valnämnden arbetar med styrning, uppföljning och kontroll.

² Nämndernas protokoll läses löpande av de förtroendevalda revisorerna som ansvarar för att relevanta frågor tas upp till diskussion löpande under året.

Övergripande granskning av upphandling av moduler för nyanlända samt uppsägning av avtal för lokal till förskola

Inom ramen för den grundläggande granskningen har kommunrevisionen genomfört en övergripande granskning av upphandling av moduler för nyanlända samt uppsägning av avtal för lokal till förskola. Granskningen dokumenteras i en separat rapport.

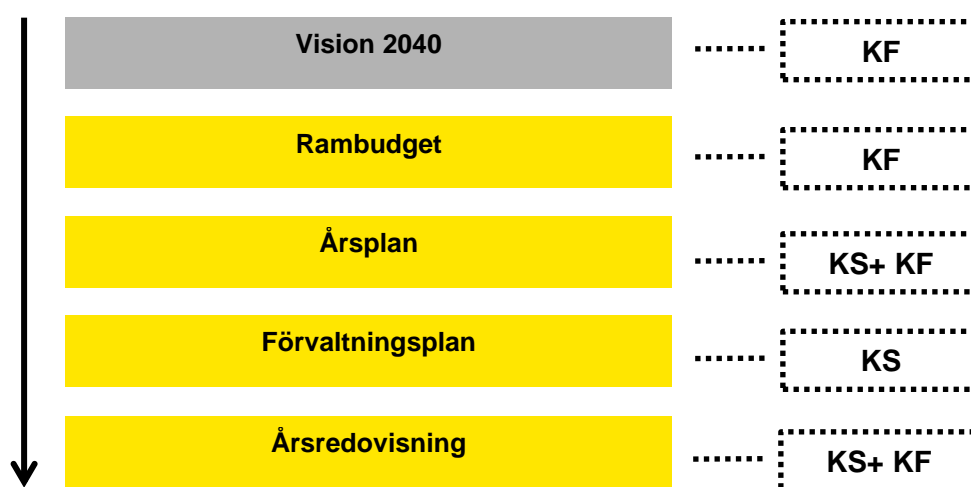
2. Kungälv kommunens styrmodell

2.1. Kommunens styrmodell

Kungälv kommunens styrmodell utgår från kommunfullmäktiges långsiktiga *vision* för kommunen. Utifrån visionen anger kommunfullmäktige inriktningar och mål för kommunens verksamheter för en period om två-tio år i form av strategiska mål och strategiska förutsättningar. De strategiska målen och förutsättningarna återfinns i *"Rambudget 2018-2021"*. Rambudgeten antas årligen av kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen konkretiserar de strategiska målen i resultatmål med kortare tidsaspekt om en-tre år. Resultatmålen samlas med budget och övergripande verksamhetsplanering i dokumentet *"Årsplan"*. Med årsplanen som grund arbetar förvaltningen fram en plan med detaljbudget, resultat- och sektormål, ansvarsfördelning och handlingsplan i en *"Förvaltningsplan"*. Förvaltningsplanen antas av kommunstyrelsen.

Årsredovisningen utgör den sista delen i processen och avlämnas av kommunstyrelsen till kommunfullmäktige efter verksamhetsårets slut. Årsredovisningen följer upp hur verksamheten arbetat utifrån vision, strategiska mål och uppdrag under året som gått. Nedan beskrivs översiktligt kommunens styrmodell:

Figur: EY:s tolkning av kommunens styrmodell

2.1.1. Vision 2040

Kommunfullmäktige antog i februari 2017 kommunens nuvarande vision, "Vision 2040". Visionen är ett resultat av dialoger mellan kommuninvånare, representanter från organisationer, näringslivet, politiker och tjänstepersoner. I styrmodellen för Kungälv kommun framgår att visionen *"beskriver vår gemensamma strävan och utgår från medborgarperspektivet"*. Vidare framgår att syftet med visionen är att den ska vara en gemensam utgångspunkt för kommunens arbete samt att visionen ska *genomsyra alla kommunens mål och verksamheter samt ge vägledning vid beslut*. Visionen utgår från fyra målområden:

- ▶ Demokrati

- ▶ Kultur och fritid
- ▶ Välfärd och utbildning
- ▶ Framtid och utveckling

2.1.2. Rambudget 2018-2021 med finansiell utblick mot 2025

I juni 2017 antog kommunfullmäktige rambudget 2018-2021. Rambudgeten antas årligen och anger vilka prioriteringar som genomförs i form av strategiska mål och ekonomiska villkor. Rambudgeten är enligt styrmodellen kommunfullmäktiges årliga uppdrag till kommunstyrelsen. Rambudgeten sätter ramen för de resurser kommunstyrelsen har för årsplanens aktuella period samt en plan för ytterligare två år.

2.1.3. Årsplan 2017-2019

Årsplanen avseende 2017-2019 antogs av kommunstyrelsen i november 2016. Dokumentet innehåller bland annat kommunstyrelsens resultatmål utifrån rambudgetens tilldelade uppdrag över en treårsperiod. Kommunen har tidigare haft årsplaner som avser en period om ett år men sedan 2017 arbetar de med en treårsplan enligt årsplan 2017-2019. Till respektive resultatmål finns indikatorer som ska bidra till att mäta måluppfyllelsen av resultatmålen.

Årsplanen ska årligen aktualiseras av kommunstyrelsen. Inför 2018 har årsplan 2017-2019 aktualiserats genom beslut i kommunstyrelsen i oktober 2017.

2.1.4. Förvaltningsplan 2018-2019

Förvaltningsplanen är förvaltningens plan för genomförande av årsplanen och de uppdrag kommunfullmäktige har formulerat till kommunstyrelsen. I förvaltningsplanen konkretiseras de mål och uppdrag som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen fastställt med förvaltningens tolkning, indikatorer och aktiviteter.

2.2. Uppföljning och rapportering

Årsredovisningen (även kallad uppföljningsrapport 3) lämnas av kommunstyrelsen till kommunfullmäktige. Årsredovisningen är en uppföljning av hur verksamheterna arbetat under året med uppdrag och mål i årsplan och rambudget. Årsredovisningen innehåller bland annat en uppföljning av ekonomin för helåret, en bedömning av uppfyllelsen avseende resultatmålen samt personalnyckeltal. För varje resultatmål genomförs en uppföljning av aktiviteter, indikatorer och en samlad målbedömning.

Under året erhåller kommunstyrelsen och kommunfullmäktige kontinuerlig uppföljning från verksamheterna. Utöver årsredovisningen erhåller kommunstyrelsen och kommunfullmäktige två uppföljningsrapporter, en per mars (uppföljningsrapport 1) och en delårsrapport per augusti (uppföljningsrapport 2). Uppföljningsrapporten per mars innehåller uppföljning av ekonomi

samt utvalda personalnyckeltal. Uppföljningsrapporten per augusti innehåller utöver ekonomi-uppföljning en uppföljning av resultatmålen med tillhörande analys.

2.3. Intern kontroll

Av kommunens reglemente för intern kontroll framgår att kommunstyrelsen har ansvaret att tillse att den interna kontrollen är god. Kommunstyrelsen ska årligen följa upp och utvärdera kommunens samlade arbetssätt för intern kontroll och vid behov föreslå förbättringar. I samband med årsboks slut ska kommunstyrelsen redovisa resultatet av uppföljningen till kommunrevisionen. Kommunens myndighetsnämnder och övriga nämnder har enligt reglementet ansvar att tillse en god intern kontroll inom de områden som nämnden ansvarar för.

Kommunchef och sektorchef har enligt reglementet det yttersta ansvaret för att den interna kontrollen fungerar och ska utarbeta en plan för intern kontroll och rapportera resultatet av uppföljning till kommunstyrelsen vid årsboks slut. Av reglementet framgår att planen minst ska innehålla:

- ▶ Vad ska kontrolleras?
- ▶ När ska kontroller genomföras?
- ▶ Hur ska kontroller genomföras?
- ▶ Vem ska utföra kontrollen?
- ▶ Hur ska resultatet av kontrollen rapporteras?

Utöver reglementet för intern kontroll finns riktlinjer för intern kontroll inom kommunen. Riktlinjerna innehåller bland annat nedanstående frågor som *kan* vara till stöd vid en eventuell riskanalys. Enligt uppgift utgår riktlinjerna från COSO-modellen. Av riktlinjerna framgår dock inga krav på att en riskanalys *ska* genomföras.

- ▶ Vad är uppdraget, våra viktigaste processer och mål?
- ▶ Vilka processer behövs för fullständig koll? Vilka risker finns?
- ▶ Vad får absolut inte hända? Vilken beredskap finns?
- ▶ Vad blir konsekvensen om det händer?

3. Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt ha uppsikt över verksamheten i övriga nämnder och företag som kommunen helt eller delvis äger. Kommunstyrelsen har under 2018 haft 15 sammanträden.

3.1. Kommunstyrelsens styrning och arbete med kommunfullmäktiges mål

I årsplan 2017-2019 framgår fem strategiska mål, en strategisk förutsättning med finansiella mål och tretton resultatmål. Av uppföljningsrapport per augusti 2018 framkommer nedanstående resultat avseende den prognostiserade måluppfyllelsen av resultatmålen:

- ▶ Sju resultatmål bedöms att uppfyllas/är uppfyllda (gröna).
- ▶ Sex resultatmål bedöms vara svårbedömt/delvis uppfyllda (gula).
- ▶ Noll resultatmål bedöms ej att uppfyllas/är ej uppfyllt (röda).

Nedan framkommer en övergripande uppföljning av de *resultatmål* som i uppföljningsrapport per augusti bedömts som svårbedömda/delvis uppfyllda. Resultatmålen är grupperade utifrån kommunfullmäktiges övergripande strategiska mål.

Till respektive resultatmål finns indikatorer. Indikatorerna följs upp genom färgerna grön, gul och röd. Grön innebär att utfallet för indikatorn är lika eller bättre än målvärdet, gul att utfallet är mindre än 15 procent från målvärdet samt röd att avvikelsen är mer än 15 procent från målvärdet.

3.1.1. Balans mellan ekonomi, kvalitet och behov

Måluppfyllelse	Resultatmål
Är svårbedömt/Delvis uppfyllt.	Samordning av resurser för effekt i Kungälv-samhället ³ .

Av uppföljningsrapporten per augusti framgår att det pågår flera aktiviteter för att uppfylla resultatmålet. Exempelvis pågick en behovsprövning av konsulttjänster, en utredning av ytterligare samarbetsområden med det kommunala bolaget SOLTAK samt en översyn av kommunens inköps- och upphandlingsprocess.

Vidare framgår att indikatorerna som är kopplade till resultatmålet har en varierande måluppfyllelse med två av fyra indikatorer rödmarkerade. De två rödmarkerade indikatorerna avser

³ I årsplanen framgår att målet avser att "För att nå bästa och mest långsiktig effekt för samhället ska förvaltningens resurser samordnas och nyttjas så effektivt som möjligt".

ekonomiskt utfall jämfört med budget samt en samlad bedömning av totalt 36 volymtal kopplade till förvaltningens olika verksamheter. Volymtalen syftar till att följa upp hur väl planerade volymer överensstämmer med planerade volymer.

Måluppfyllelse	Resultatmål
Är svårbedömt/Delvis uppfyllt.	Attraktiv arbetsgivare.

Enligt uppföljningsrapporten per augusti pågår det ett arbete i förvaltningen utifrån det personalpolitiska programmet. Programmet syftar till att utveckla kommunen som en attraktiv arbetsgivare. Därtill framgår att det utvecklats en ny modell för systematiskt arbetsmiljöarbete samt att det pågår ett arbete med att formulera arbetsmiljömål.

Av indikatorerna till resultatmålet framgår att två av sex indikatorer är rödmarkerade. De rödmarkerade indikatorerna avser sjuktal samt personalomsättning. Av uppföljningsrapporten framgår att utfallet per augusti vad gäller sjuktalet uppgick till 7,8 procent medan målvärdet var 6,5 procent. Personalomsättningen uppgick till 13,7 procent medan målvärdet var 9 procent.

3.1.2. Minskad segregation

Måluppfyllelse	Resultatmål
Är svårbedömt/Delvis uppfyllt.	Ökad integration och minskat utanförskap.

Av uppföljningsrapporten framgår att det pågår ett arbete med att uppfylla resultatmålet genom arbetet med att genomföra handlingsplanen enligt den sociala översiktsplanen. Exempelvis har kommunen utifrån den sociala översiktsplanen tecknat ett "samhällskontrakt" med flera aktörer som syftar till att öka integrationen och minska utanförskapet. Därtill har sektor bildning och lärande implementerat en process för ett förbättrat mottagande av nyanlända, "En väg in".

Av indikatorerna till resultatmålet framgår att ingen av indikatorerna är rödmarkerade men att en indikator saknar utfall per augusti. Den indikator som saknar utfall avser andel elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen.

Måluppfyllelse	Resultatmål
Är svårbedömt/Delvis uppfyllt.	Skolans kompensatoriska uppdrag skall minska segregationen och öka jämlikheten.

Enligt uppföljningsrapporten pågår ett arbete i kommunen med att främja närvaro inom grundskolan och motverka oroande frånvaro. Därtill pågår ett särskilt projekt på fem grundskolor som syftar till att i ett tidigt skede identifiera oroande frånvaro. Vidare framgår att sektor bildning och lärande upprättat en digital strategi för att nå den nationella digitaliseringsstrategin.

Av totalt fem indikatorer till resultatmålet saknas utfall per augusti för tre av indikatorerna. De tre indikatorerna avser andel elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, meritvärde i årskurs 9 samt gymnasieelever med examen inom tre år.

Måluppfyllelse	Resultatmål
År svårbedömt/Delvis uppfyllt.	Barnfattigdomen ska minska.

Av uppföljningsrapport per augusti framgår att det pågår riktade insatser gentemot utsatta områden för att minska behovet av försörjningsstöd. Därtill framgår att det pågår ett samarbete med Arbetsförmedlingen med målet att fler nyanlända ska komma till egen försörjning.

Det finns två indikatorer kopplade till målet. En av de två indikatorerna är rödmarkerade och avser antalet barn i familjer som är beroende av försörjningsstöd. Per augusti uppgick utfallet till 310 familjer medan målvärdet var 180 familjer.

3.1.3. Gör rätt från början – investera i barn och unga

Måluppfyllelse	Resultatmål
År svårbedömt/Delvis uppfyllt.	Kunskaperna hos elever och studerande ska öka.

I uppföljningsrapporten konstateras att indikatorerna för låg- och mellanstadiet visar att både nationella prov i årskurs 3 och andelen godkända elever i alla ämnen i årskurs 6 har minskat i förhållande till föregående år.

Av totalt sju indikatorer kopplade till målet saknas utfall per augusti för tre indikatorer. De tre indikatorerna som saknar utfall avser gymnasieelever med examen inom tre år vad gäller kommunala skolor, högskoleförberedande program samt yrkesförberedande program.

3.2. Uppföljning och rapportering

Kommunstyrelsen har under året återkommande erhållit ekonomi- och verksamhetsuppföljningar. Under året har kommunstyrelsen erhållit ekonomisk månadsrapportering per mars, maj och juli⁴. Därtill har kommunstyrelsen behandlat uppföljningsrapporter per april samt augusti. Uppföljningsrapporten per augusti innehåller utöver ekonomiuppföljning även en uppföljning av resultatmålen. Kommunstyrelsen har under året även månatligen genom punkten "Kommundirektörens rapport" bland annat erhållit ekonomiska lägesrapporter, information om budgetarbetet och aktuella händelser i verksamheten.

⁴ Den ekonomiska månadsrapporteringen framgår inte i protokollet men erhållit underlag visar att kommunstyrelsen erhållit informationen.

Vid sammanträdet i mars behandlade kommunstyrelsen kommunens årsredovisning och koncernbokslut för 2017. Kommunstyrelsen beslutade att föreslå kommunfullmäktige att godkänna års- och koncernredovisning. Av årsredovisning för 2017 framgår att sju av tretton resultatmål bedöms vara uppnådda för helåret. Kommunens resultat för 2017 visade ett överskott om cirka 58 mnkr. Kommunfullmäktige beslutade att godkänna årsredovisning och koncernbokslut i april. Av protokoll framgår även att kommunstyrelsen vid sammanträdet erhöll ekonomisk rapportering per februari.

Under sammanträdet i april erhöll kommunstyrelsen årets första uppföljningsrapport. Av uppföljningsrapporten framgår ett prognostiserat positivt resultat för helåret om cirka 20,8 mnkr, vilket var en avvikelse om 24,2 mnkr jämfört med budget. I uppföljningsrapporten framgår åtgärder för att nå en budget i balans. Åtgärderna avsåg exempelvis en översyn av förvaltningsorganisationen, möjliga effektiviseringar samt översyn av lokalbidrag. Kommunstyrelsen beslutade att notera informationen.

Vid sammanträdet i maj beslutade kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att fastställa rambudget 2019-2022. Kommunfullmäktige antog dock inte förslaget till rambudget vid sammanträdet i juni. Därmed återkom rambudgeten till kommunstyrelsen som även vid andra sammanträdet i juni föreslog kommunfullmäktige att fastställa rambudget 2019-2020. Kommunfullmäktige beslutade slutligen under sammanträdet i september att fastställa budgeten.

Av protokoll framgår att kommunstyrelsen under sammanträdet i maj beslutade att aktualisera årsplanen 2017-2019 inför 2019.

Vid kommunstyrelsens sammanträde i september erhöll kommunstyrelsen en preliminär måluppföljning av resultatmålen per augusti 2018 inför kommunstyrelsens behandling av uppföljningsrapporten i oktober. Av protokoll framgår att tre resultatmål preliminärt inte var uppfyllda per augusti. Under kommunstyrelsens sammanträde i oktober behandlades uppföljningsrapport per augusti. Av uppföljningsrapporten framgår ett positivt resultat för perioden om cirka 47,8 mnkr. För helåret prognostiserades ett positivt resultat om cirka 32 mnkr jämfört med budget om 45 mnkr⁵. I uppföljningsrapporten redovisas ett antal åtgärder för att nå en budget i balans. Vidare framgår att sju av tretton resultatmål bedömdes uppfyllas för helåret (se avsnitt 3.1). Kommunstyrelsen beslutade att föreslå för kommunfullmäktige att godkänna uppföljningsrapport samt bevilja tilläggsanslag för sociala investeringar om 4 mnkr. Kommunfullmäktige beslutade vid sammanträdet i november att godkänna uppföljningsrapporten och bevilja tilläggsanslaget för sociala investeringar.

⁵ I revisorernas granskning av delårsrapport per augusti 2018 bedömdes det finnas en risk att kommunen inte skulle uppnå balanskravet för 2018. Vidare bedömdes det finnas en risk att samtliga resultatmål inte uppnås för helåret.

Vid kommunstyrelsens sammanträde i november presenterades majoritetens förslag till budget för 2019 samt förvaltningens verksamhetsplan 2019⁶. Kommunstyrelsen beslutade att föreslå kommunfullmäktige att anta budgeten. Kommunfullmäktige beslutade vid sammanträdet i december att anta förslag till budget 2019 och ge kommunstyrelsen i uppdrag att utarbeta förslag till detaljbudget för den politiska organisationen.

Kommunstyrelsen har under året även återkommande fått information om arbetet i förvaltningen. Exempelvis har kommundirektören månatligen avgivit rapporter avseende aktuella händelser såsom ekonomi, organisation och externa samarbeten. Vid ett flertal tillfällen har kommunstyrelsen tagit del av separata fördjupade uppföljningar av kommunfullmäktiges eller kommunstyrelsens mål såsom attraktivt boende, minskad segregation och digitalisering inom äldreomsorgen.

3.2.1. Kommunstyrelsens uppsikt över myndighetsnämnder och kommunala bolag

Kommunstyrelsen har under året utövat uppsikt över myndighetsnämnderna genom dialog och möten mellan myndighetsnämnderna och kommunstyrelsens utskott.

Kungälv kommun är ensam ägare av koncernen Kungälv Energi AB, Bohusläns kommunala Exploaterings AB (BOKAB), Stiftelsen Kungälvsbostäder och Bagahus AB samt delägare i SOLTAK AB, Förbo, Renova och Gryaab. Dessutom äger kommunen de vilande bolagen AB Kongahälla, Marstrandsbostäder AB samt Kungälv Stadshuset AB. Av kommunstyrelsens protokoll framkommer att styrelsens ledamöter återkommande under året rapporterat från deltagande i aktiviteter som avser de kommunala bolagen. Informationen avser bland annat årsstämma för Förbo och ägarråd för Renova och Gryaab AB. Bolagen har löpande under året informerat kommunstyrelsen vid väsentliga händelser i enlighet med riktlinjer för ledning och styrning i Kungälv kommun. Därtill redovisar bolagen delårsrapporter och bokslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen tar även del av information genom besök från bolagen. I januari informerade VD för Södra Bohusläns Turism AB kommunstyrelsen om bolagets affärsplan för 2018. Styrelseordförande i SOLTAK besökte kommunstyrelsen i oktober för att informera om bland annat struktur för styrning, ägarråd, VD-instruktion och ekonomi.

Vidare genomförs enligt uppgift möten vid fyra tillfällen årligen mellan förvaltningsledningen och VD i bolagen. Därtill träffas enligt uppgift kommunstyrelsens presidium och presidierna i bolagen vid fyra tillfällen årligen.

Kommunstyrelsens ska i samband med beslut om årsredovisningen pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de

⁶ Förvaltningsplanen inom ramen för styrmodellen har inför 2019 bytt namn till verksamhetsplan.

kommunala befogenheterna. Kommunstyrelsen beslutade vid sammanträdet i mars 2018 att den verksamhet som bedrivits i de kommunala bolagen under 2017 varit förenlig med det kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

3.2.2. Kommunrevisionens dialog med presidiet i kommunstyrelsen samt i kommunstyrelsens utskott

Kommunrevisionen har under året genomfört dialoger med presidiet i kommunstyrelsen samt kommunstyrelsens utskott. Utifrån dialogerna framkom bland annat nedanstående aktuella händelser och utmaningar:

- ▶ Enligt presidiet i kommunstyrelsen har den omorganisation som genomfördes 2017 ännu inte fått önskad effekt. Det finns utmaningar avseende samordning, styrning och ansvarsfördelning.
- ▶ Av dialogen framkom vidare att dialogen mellan samhällbyggnadsutskottet och miljö- och byggnadsnämnden fungerar väl. Däremot uppger bildningsutskottet och sociala utskottet att dialogen med sociala myndighetsnämnden är en utmaning då sociala myndighetsnämnden ofta tar beslut som berör utskotten utan att informera dem i förväg. Vidare framkom att det finns en tydlig rutin för dialog med kommunens bolag men det uppges att bolagen ännu inte förankrat denna rutin fullt ut i deras verksamhet.
- ▶ Arbetet med den interna kontrollen har utvecklats under året. Exempelvis antog kommunstyrelsen bland annat riktlinjer för ledning och styrning i maj 2018 som ska tydliggöra ansvarsfördelning och arbetssätt vad gäller bland annat intern kontroll. Uppföljning av den interna kontrollen är ett utvecklingsområde. Samhällsbyggnadsutskottet uppgav i dialog att det finns en otydlighet avseende vad inom internkontrollarbetet som är förvaltningens respektive politikens ansvar.
- ▶ Det har från och med november 2018 införts en ny beredningsrutin som innebär att alla ärenden går via kommunstyrelsens ordförande som själv eller i samråd avgör vilka ärenden som ska behandlas var, dvs utskott eller styrelse. Av intervju med sociala utskottet framgår att utskottet upplever att de inte alltid får tillfälle att bereda ärenden utan att ärenden går direkt till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen däremot framhåller vikten av att kommunstyrelsen och dess ordförande har en översikt och att ärenden därmed ska gå via kommunstyrelsen till utskotten för beredning i och med kommunstyrelsens ansvar.
- ▶ Kommunstyrelsen har under året utvecklat den ekonomiska uppföljningen till kommunstyrelsen. Uppföljningen innehåller även enligt uppgift information om personalnyckeltal. Samhällsbyggnadsutskottet uppgav dock i intervju att kommunstyrelsens uppföljning avseende hanteringen av investeringsportföljen kan utvecklas.
- ▶ Enligt presidiet i kommunstyrelsen saknas en översikt över vilka externa samarbeten som kommunen deltar i samt syftet med samarbetena vilket enligt presidiet är en risk.

- Kommunstyrelsen beslutade under en period att ta tillbaka delegation med anledning av tvister i kommunen⁷.

3.3. Intern kontroll

Kommunstyrelsen antog kontrollplan för 2018 på sammanträdet i februari 2018. Av kontrollplanen framgår att en sannolikhets- och konsekvensbedömning genomförts av kommunens alla processer. De processer som har fått ett högt värde i bedömningen har inkluderats i kontrollplanen. Vid kommunstyrelsens första sammanträde i maj erhöll kommunstyrelsen information om kommunens avtal med en fristående förskola i Ullstorp samt information om upphandling av moduler för mottagande av nyanlända. Kommunstyrelsen beslutade mot bakgrund av informationen att bland annat ge kommundirektören i uppdrag att till nästkommande sammanträde utarbeta en ny kontrollplan för 2018. Under det andra sammanträdet i maj antog kommunstyrelsen en ny kontrollplan för året. Av protokollet framgår att det tidigare beslutet från februari avseende internkontrollplanen upphävdes.

Kontrollplanen innehåller kommungemensamma kontroller samt specifika kontroller för kommunstyrelsen, sektor samhälle och utveckling, sektor bildning och lärande samt sektor trygghet och stöd och miljö- och byggnadsnämnden. Av cirka 90 risker med tillhörande kontroller ska cirka 50 av riskerna hanteras genom egenkontroll. Egenkontroll innebär att kontrollen ska utföras i verksamheten men att resultatet inte behöver rapporteras till kommunstyrelsen utan enbart i kommunens verksamhetssystem. För varje identifierad risk finns en eller flera kontroller som ska utföras av verksamheterna årligen och rapporteras till kommunstyrelsen i samband med årsredovisning. Kontrollplanen anger vad som ska kontrolleras, när, hur, av vem samt hur kontrollen ska rapporteras i enlighet med kommunens reglemente för intern kontroll.

I anvisningar till kontrollplanen anges även övriga kontroller som sektorchef och stabschef ska genomföra inom 12 olika områden såsom delegationsbeslut, rapportering från inspektion, arbetsmiljö och debitering.

Reglementet för intern kontroll anger att kommunstyrelsen årligen i samband med årsredovisning ska sammanställa en uppföljning av kontrollplanen och redovisa denna för kommunfullmäktige. Enligt uppgift pågår per februari 2019 ett arbete med att sammanställa en uppföljning utifrån 2018 års kontroller som ska redovisas till kommunfullmäktige i samband med årsredovisningen.

3.4. Vår bedömning

Kommunstyrelsen har för 2018 utarbetat tretton resultatmål utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål. Av uppföljningsrapporten per augusti 2018 framgår att sju av tretton resultatmål

⁷ Detta beskrivs närmare i kommunrevisionens rapport *"Översiktlig granskning av kommunens tvister avseende moduler och skola"*.

bedöms vara uppfyllda eller kommer att uppfyllas. Sex resultatmål bedöms vara svårbedömda eller delvis uppfyllda. Vi konstaterar att det finns en styrmodell (se avsnitt två) som beskriver hur kommunstyrelsen ska arbeta med fastställda mål. Vi bedömer dock, liksom bedömningen vid delårsbokslutet, att det finns en risk att samtliga resultatmål inte uppnås för 2018. Vi noterar även utifrån revisorernas bedömning av delårsrapporten 2018 att det per augusti fanns en risk att kommunen inte prognostiserades att uppfylla balanskravet.

Granskningen visar att kommunstyrelsen erhållit ekonomisk månadsrapportering, uppföljningsrapporter och återkommande information avseende bland annat ekonomi och budget under året. Uppföljning av måluppfyllelse har rapporterats till kommunstyrelsen vid sammanträdet i oktober genom uppföljningsrapporten per augusti. Vidare har kommundirektören månatligen rapporterat kring aktuella händelser i förvaltningen. Mot bakgrund av detta är vår bedömning att kommunstyrelsen i allt väsentligt har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering i enlighet med kraven i kommunens styrmodell.

Av granskningen framkommer att kommunstyrelsen utövat uppsikt över kommunens myndighetsnämnder och bolag. Uppsikten har utövats genom dialoger, besök till kommunstyrelsen från bolag och myndighetsnämnder samt att representanter ur kommunstyrelsen bland annat deltagit vid ägarråd och därefter informerat kommunstyrelsen. Vi noterar dock utifrån dialog med kommunstyrelsens presidium att dialogen med och styrningen av myndighetsnämnderna uppges vara ett utvecklingsområde. Likaså uppges att det saknas en tydlig rutin för dialog med kommunens bolag. Vår bedömning är att kommunstyrelsen i allt väsentligt har utövat uppsikt över myndighetsnämnder och bolag i enlighet med kommunallagen.

Kommunstyrelsen antog 2018 års internkontrollplan vid sammanträdet i februari 2018. Av protokoll framgår dock att beslutet upphävdes i maj då kommunstyrelsen antog en ny internkontrollplan. Vid sammanträdet i maj antog kommunstyrelsen även riktlinjer för ledning och styrning som bland annat innehåller riktlinjer för intern kontroll. Av internkontrollplanen framgår att planen utgår från en sannolikhets- och konsekvensbedömning. Enligt reglementet för intern kontroll ska internkontrollplanen beskriva vad som ska kontrolleras, när det ska kontrolleras, hur det ska kontrolleras, vem som ska kontrollera samt hur resultatet av kontrollen ska rapporteras. Vi noterar att det för ett fåtal risker i internkontrollplanen inte är tydligt formulerat hur kontrollen ska genomföras, av vem och när samt hur kontrollen ska rapporteras. Vår bedömning är att det i stort finns en struktur avseende hur kommunstyrelsen ska arbeta med intern kontroll, men att kommunstyrelsen kan utveckla hur kontrollerna ska hanteras.

Kommunstyrelsen har under 2018 haft 15 sammanträden. Av granskningen framkommer att samtliga sammanträden har protokollförts. Vår bedömning är att de protokoll och beslutsunderlag vi tagit del av i allt väsentligt är tydliga. Vi noterar dock att informationen om den ekonomiska månadsrapporteringen kommunstyrelsen erhåller för vissa månader inte framgår på ett tydligt sätt i protokoll.

4. Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden ska enligt reglemente fullgöra kommunens uppgifter enligt plan- och bygglagen, miljöbalken samt övriga uppgifter som enligt lag eller författning ska fullgöras av den kommunala nämnden inom plan- och byggnadsväsendet och inom miljö- och hälso-skyddsområdet. Vidare ska nämnden vara huvudman för det kommunala mättningsväsendet. Miljö- och byggnadsnämnden har sammanträtt vid elva tillfällen under 2018.

4.1. Miljö- och byggnadsnämndens styrning och arbete med kommunfullmäktiges mål

Av kommunens rambudget, årsplan och förvaltningsplan framkommer inga mål eller uppdrag riktade till miljö- och byggnadsnämnden. Myndighetsnämnden har därtill inte utarbetat egna mål inom ramen för sitt ansvarsområde. Av kommunens styrmodell framkommer dock inga krav på att myndighetsnämnderna ska utarbeta egna mål eller uppdrag.

4.2. Uppföljning och rapportering

Miljö- och byggnadsnämnden har under 2018 erhållit verksamhetsuppföljning. Myndighetsnämnden har bland annat återkommande fått information avseende delegationsbeslut, överklagade ärenden samt delgivning av beslut från Lantmäteriet. Myndighetsnämnden har därtill erhållit information från miljö-, bygglov och planenheten om bland annat pågående tillsynsändren, beslut från Justitieombudsmannen och arbetet med detaljplaner.

Vid sammanträdena i februari, juni och oktober fick myndighetsnämnden uppföljning avseende miljöenhetens arbete utifrån tillsynsplanen. Miljö- och byggnadsnämnden beslutade vid de tre tillfällena att anteckna informationen om verksamhetsuppföljningarna.

Vid sammanträdet i november beslutade myndighetsnämnden att höja de fasta avgifterna och timavgifterna för 2019. Under sammanträdet i december beslutade myndighetsnämnden att anta behovsutredning och tillsynsplan avseende 2019 för miljöenheten.

Utifrån protokoll är det inte möjligt att följa om myndighetsnämnden erhållit ekonomisk uppföljning under året.

4.3. Intern kontroll

Miljö- och byggnadsnämnden genomför ingen riskanalys och antar ingen internkontrollplan. Utifrån kommunens reglemente för intern kontroll framgår att myndighetsnämnderna är ansvariga för att tillse en god intern kontroll inom de områden som nämnden ansvarar för. I kommunstyrelsens internkontrollplan för 2018 framgår dock en risk med tillhörande kontroll avseende miljö- och byggnadsnämnden. Riskerna avser jäv/partiskhet och ska kontrolleras genom stickprov av delegation.

4.4. Vår bedömning

Granskningen visar att miljö- och byggnadsnämnden inte utarbetat egna mål för verksamhetsåret 2018. Av kommunens styrmodell framkommer inga anvisningar som innebär att myndighetsnämnderna ska utarbeta mål.

Miljö- och byggnadsnämnden har under året återkommande erhållit verksamhetsuppföljning. Därtill har myndighetsnämnden fått information om miljö-, bygglov samt planens verksamhetsuppföljningar tertialvist under året. Även om myndighetsnämnden inte har verksamhetsansvar påverkar verksamheten nämndens möjlighet att leva upp sitt uppdrag. Det är enligt vår bedömning därför positivt att myndighetsnämnden återkommande erhåller verksamhetsuppföljning. Vi noterar utifrån protokoll att myndighetsnämnden inte erhåller någon form av ekonomiuppföljning. Enligt kommunallagen ska nämnder tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Vår bedömning är dock att miljö- och bygglovsnämnden utifrån kraven i kommunallagen i allt väsentligt säkerställt en tillräcklig uppföljning.

Granskningen visar att miljö- och byggnadsnämnden inte utarbetat en riskbedömning samt internkontrollplan. I kommunallagen framkommer att nämnder ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt. I lagstiftningen görs ingen åtskillnad mellan en vanlig nämnd och en myndighetsnämnd. Vidare framgår i kommunens reglemente för intern kontroll att myndighetsnämnderna är ansvariga att tillse en god intern kontroll inom de områden som nämnden ansvarar för. Vi noterar att det i kommunstyrelsens internkontrollplan framgår en risk med tillhörande kontroll kopplat till miljö- och bygglovsnämnden som avser risk för jäv/partiskhet. Vi konstaterar dock utifrån protokoll att myndighetsnämnden inte behandlat och beslutat om risken med tillhörande kontroll. Vår bedömning är att miljö- och bygglovsnämnden årligen bör genomföra en riskanalys samt utarbeta en plan för intern kontroll. Mot bakgrund av att miljö- och byggnadsnämnden inte har ett verksamhetsansvar kan ett arbetssätt för detta till exempel vara att nämnden görs delaktiga i kommunstyrelsens riskanalys och upprättande av plan för intern kontroll. Myndighetsnämnden bör även ta del av uppföljningen av internkontrollplanen.

Miljö- och byggnadsnämnden har under 2018 haft elva sammanträden. Av granskningen framkommer att samtliga sammanträden har protokollförts. Vår bedömning är att de protokoll och beslutsunderlag vi tagit del av i allt väsentligt är tydliga.

5. Sociala myndighetsnämnden

Sociala myndighetsnämnden ansvarar enligt reglemente för myndighetsutövning samt beslut i individärenden enligt lagstiftning för socialtjänst och utbildning. Vidare anger reglementet att nämnden ansvarar för myndighetsutövning i enlighet med alkohollagen, lotterilagen, tobakslagen och personuppgiftslagen. Myndighetsnämnden har under 2018 haft 25 sammanträden.

5.1. Individnämndens styrning och arbete med kommunfullmäktiges mål

Av kommunens rambudget, årsplan och förvaltningsplan framkommer inga mål eller uppdrag riktade till sociala myndighetsnämnden. Myndighetsnämnden har därtill inte utarbetat egna mål inom ramen för sitt ansvarsområde. Av kommunens styrmodell framkommer dock inga krav på att myndighetsnämnderna ska utarbeta egna mål eller uppdrag.

5.2. Uppföljning och rapportering

Sociala myndighetsnämnden har under 2018 erhållit verksamhetsuppföljning. Myndighetsnämnden har bland annat återkommande fått information från sektor trygghet och stöd avseende delegationsbeslut, utredningstider, ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt överklaganden. Myndighetsnämnden följer även upp antalet anmälda kränkningar i skolan samt hur anmälningarna hanteras av skola och socialtjänst. Därtill har myndighetsnämnden fått information om genomförd tillsyn i kommunen. Myndighetsnämnden har även erhållit information om tillsyn genomförd av Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Vid sammanträdet i februari och i december har myndighetsnämnden reviderat sociala myndighetsnämndens delegeringsordning. Sociala myndighetsnämnden har under året även antagit reviderade riktlinjer för skolval inför förskoleklass och årskurs 7 samt ny rutin vid rapportering av ej verkställda beslut till IVO.

Utifrån protokoll framgår inte huruvida myndighetsnämnden erhållit ekonomisk uppföljning.

5.3. Intern kontroll

Sociala myndighetsnämnden genomför ingen riskanalys och antar ingen internkontrollplan. Utifrån kommunens reglemente för intern kontroll framgår att myndighetsnämnderna är ansvariga för att tillse en god intern kontroll inom de områden som nämnden ansvarar för.

5.4. Vår bedömning

Granskningen visar att sociala myndighetsnämnden inte utarbetat egna mål för verksamhetsåret 2018. Av kommunens styrmodell framkommer inga anvisningar som innebär att myndighetsnämnderna ska utarbeta mål.

Sociala myndighetsnämnden har under året återkommande erhållit verksamhetsuppföljning i form av bland annat information avseende utredningstider, delegationsbeslut, ej verkställda

beslut samt genomförd tillsyn. Även om myndighetsnämnden inte har verksamhetsansvar påverkar verksamheten nämndens möjlighet att leva upp sitt uppdrag. Det är enligt vår bedömning därför positivt att myndighetsnämnden återkommande erhåller verksamhetsuppföljning. Vi noterar utifrån protokoll att myndighetsnämnden inte erhåller någon form av ekonomiuppföljning. Enligt kommunallagen ska nämnder tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Vår bedömning är att sociala myndighetsnämnden utifrån kraven i kommunallagen i allt väsentligt säkerställt en tillräcklig uppföljning.

Granskningen visar att sociala myndighetsnämnden inte utarbetat en riskbedömning samt intern kontrollplan. I kommunallagen framkommer att nämnder ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt. I lagstiftningen görs ingen åtskillnad mellan en vanlig nämnd och en myndighetsnämnd. Vidare framgår i kommunens reglemente för intern kontroll att myndighetsnämnderna är ansvariga att tillse en god intern kontroll inom de områden som nämnden ansvarar för. Vår bedömning är att miljö- och bygglovsnämnden årligen bör genomföra en riskanalys samt utarbeta en plan för intern kontroll. Mot bakgrund av att sociala myndighetsnämnden inte har ett verksamhetsansvar kan ett arbetssätt för detta till exempel vara att nämnden görs delaktiga i kommunstyrelsens riskanalys och upprättande av plan för intern kontroll. Myndighetsnämnden bör även ta del av uppföljningen av internkontrollplanen.

Sociala myndighetsnämnden har under 2018 haft 25 sammanträden. Av granskningen framkommer att samtliga sammanträden har protokollförts. Vår bedömning är att de protokoll och beslutsunderlag vi tagit del av i allt väsentligt är tydliga.

6. Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden ansvarar enligt reglemente från 2017 för att fullgöra de uppgifter som nämnden ansvarar för enligt gällande författningar och att samarbeta med myndigheter, organisation och enskilda vars verksamhet berör nämndens verksamhetsområde. Därtill ska nämnden lämna allmänheten råd och upplysningar i frågor som rör nämndens ansvarsområde. Myndighetsnämnden har under 2018 haft tolv sammanträden.

6.1. Överförmyndarnämndens styrning och arbete med kommunfullmäktiges mål

Av kommunens rambudget, årsplan och förvaltningsplan framkommer inga mål eller uppdrag riktade till överförmyndarnämnden. Myndighetsnämnden beslutade dock i mars 2018 att anta ett mål avseende att 80 % av inkomna årsräkningar ska vara granskade till den 1 juli 2018. Av kommunens styrmodell framkommer dock inga krav på att myndighetsnämnderna ska utarbeta egna mål eller uppdrag.

6.2. Uppföljning och rapportering

Överförmyndarnämnden har under 2018 återkommande erhållit verksamhetsuppföljning. Uppföljningen har exempelvis avsett utbildning för gode män, arbetsbelastningen för handläggare, lokalsituationen samt uppföljning avseende delegationsbeslut. Vidare har myndighetsnämnden löpande under året erhållit uppföljning avseende målet om att inkomna årsräkningar ska vara granskade till den 1 juli 2018 (se avsnitt 6.1). Utifrån protokoll framgår dock inte om målet uppnåddes per 1 juli 2018.

Myndighetsnämnden efterfrågade vid sammanträdet i februari information om arvoden för gode män uppdelat per ärende samt per namn på huvudman och ställföreträdare. Under sammanträdena i juni och december erhöll myndighetsnämnden statistik och sammanställning avseende arvodesutbetalningar till ställföreträdare.

Vid sammanträdena i mars och november erhöll myndighetsnämnden ekonomiuppföljning. Av protokoll framgår att uppföljningen avsåg överförmyndarverksamhetens budget. Utifrån protokoll framgår ingen närmare information avseende utfallet av ekonomiuppföljningen. Däremot framgår av protokollet per november att ekonomin ansågs vara god.

6.3. Intern kontroll

Överförmyndarnämnden genomför ingen riskanalys och antar ingen internkontrollplan. Utifrån kommunens reglemente för intern kontroll framgår att myndighetsnämnderna är ansvariga för att tillse en god intern kontroll inom de områden som nämnden ansvarar för.

6.4. Vår bedömning

Granskningen visar att överförmyndarnämnden utarbetat ett eget mål för verksamhetsåret 2018 avseende färdigställande av granskning av årsräkningar. Mot bakgrund av att en av nämndens uppgifter avser granskning av årsräkningar bidrar målet enligt vår bedömning till att styra och följa upp verksamheten.

Överförmyndarnämnden har under året erhållit verksamhetsuppföljning i form av bland annat utbildningstillfällen, lokalfrågor, arbetsbelastning i förvaltningen och personalsituationen. Dessutom har myndighetsnämnden erhållit uppföljning av delegationsbeslut och ekonomiuppföljning i form av information avseende överförmynderiverksamhetens budget. Uppföljning av myndighetsnämndens mål har skett löpande. Enligt kommunallagen ska nämnder tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Vår bedömning är att överförmyndarnämnden utifrån kraven i kommunallagen i allt väsentligt säkerställt en tillräcklig uppföljning.

Granskningen visar att överförmyndarnämnden inte utarbetat en riskbedömning samt internkontrollplan. I kommunallagen framkommer att nämnder ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt. I lagstiftningen görs ingen åtskillnad mellan en vanlig nämnd och en myndighetsnämnd. Vidare framgår i kommunens reglemente för intern kontroll att myndighetsnämnderna är ansvariga att tillse en god intern kontroll inom de områden som nämnden ansvarar för. Vår bedömning är att överförmyndarnämnden årligen bör genomföra en riskanalys samt utarbeta en plan för intern kontroll. Mot bakgrund av att överförmyndarnämnden inte har ett verksamhetsansvar kan ett arbetssätt för detta till exempel vara att nämnden görs delaktiga i kommunstyrelsens riskanalys och upprättande av plan för intern kontroll. Myndighetsnämnden bör även ta del av uppföljningen av internkontrollplanen.

Överförmyndarnämnden har under 2018 haft tolv sammanträden. Av granskningen framkommer att samtliga sammanträden har protokollförts. Vår bedömning är att de protokoll och beslutsunderlag vi tagit del av i allt väsentligt är tydliga.

7. Valnämnden

Valnämnden ansvarar enligt reglemente för att administrera allmänna val inom kommunen. Nämnden har under 2018 haft fem sammanträden.

7.1. Valnämndens styrning och arbete med kommunfullmäktiges mål

Av kommunens rambudget, årsplan och förvaltningsplan framkommer inga mål eller uppdrag riktade till valnämnden. Valnämnden har därtill inte utarbetat egna mål inom ramen för sitt ansvarsområde. Av kommunens styrmodell framkommer dock inga krav på att valnämnden ska utarbeta egna mål eller uppdrag.

7.2. Uppföljning och rapportering

Valnämnden har under 2018 återkommande erhållit verksamhetsuppföljning. Uppföljningen har avsett bland annat valambassadörer och rapport från förtidsröstning samt valdag.

Vid valnämndens sammanträde i mars erhöll nämnden information avseende säkerhetsarbete, rekrytering av röstmottagare och instruktion för val 2018. Vidare tog nämnden beslut avseende särskild arvodering för projektledare och projektkoordinator, öppettider för förtidsröstning samt valsedlarnas placering i vallokaler.

Vid sammanträdet i maj beslutade nämnden att utse ett dataskyddsbud och fastställa vallokaler för val 2018. Därtill beslutade nämnden att anta budget för valår 2018 och beslutade att projektledare ansvarar för budgeten med slutredovisning till kommunstyrelsen.

Vid sammanträdet i november svarade nämnden på en begäran om yttrande gällande anmälan om misstänkt valfusk. Nämnden svarade i enlighet med förvaltningens förslag att felet som uppstått inte är underlag för valfusk.

7.3. Intern kontroll

Valnämnden genomför ingen riskanalys och antar ingen internkontrollplan. Utifrån kommunens reglemente för intern kontroll framgår att nämnderna är ansvariga för att tillse en god intern kontroll inom de områden som nämnden ansvarar för.

7.4. Vår bedömning

Granskningen visar att valnämnden inte utarbetat egna mål för verksamhetsåret 2018. Av kommunens styrmodell framkommer inga anvisningar som innebär att nämnder ska utarbeta mål.

Valnämnden har under året erhållit information avseende bland annat personalsituation, säkerhetsarbetet, rekrytering av röstmottagare samt budget för valår 2018 och rapport från förtidsröstning och valdag. Enligt kommunallagen ska nämnder tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Vår bedömning är att valnämnden utifrån kraven i kommunallagen i allt väsentligt säkerställt en tillräcklig uppföljning.

Granskningen visar att valnämnden inte utarbetat en riskbedömning samt internkontrollplan. I kommunallagen framkommer att nämnder ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt. Vidare framgår i kommunens reglemente för intern kontroll att nämnderna är ansvariga att tillse en god intern kontroll inom de områden som nämnden ansvarar för. Valnämnden har en begränsad verksamhet utöver den verksamhet som bedrivs de år som ska det ska genomföras allmänna val. Det kan dock förekomma risker i nämndens verksamhet. Vår bedömning är att valnämnden i samband med valår bör genomföra en riskanalys samt utarbeta en plan för intern kontroll. Mot bakgrund av att valnämnden inte har ett verksamhetsansvar kan ett arbetssätt för detta till exempel vara att nämnden görs delaktiga i kommunstyrelsens riskanalys och upprättande av plan för intern kontroll. Valnämnden bör även ta del av uppföljningen av internkontrollplanen.

Valnämnden har under 2018 haft fem sammanträden. Av granskningen framkommer att samtliga sammanträden har protokollförts. Vår bedömning är att de protokoll och de beslutsunderlag vi tagit del av i allt väsentligt är tydliga.

8. Kommunfullmäktiges beredningar

8.1. Kommunfullmäktiges uppdrag till beredningarna

Kommunfullmäktige antog i juni 2014 en arbetsbeskrivning avseende kommunfullmäktiges beredningar. Av arbetsbeskrivningen framgår att kommunfullmäktiges beredningar ska:

- ▶ Arbeta med att ta fram mål för kommunen och ges tid för utvecklingsarbete och fördjupning.
- ▶ Ha fokus på uppföljning av beslutade mål och inriktningsdokument, särskild tid ska avsättas för analys av exempelvis tertialrapporter och bokslut samt möten med styrelse och nämnder.

Under 2018 fanns nedanstående beredningar i kommunen som sammanträdde till och med oktober på grund av att det var valår.

- ▶ Demokratiberedningen
- ▶ Ekonomiberedningen
- ▶ Framtid- och utvecklingsberedningen
- ▶ Kultur- och fritidsberedningen
- ▶ Lärandeberedningen
- ▶ Vårldsbereidningen

8.2. Uppföljning och rapportering

Nedan redogörs för beredningarnas arbete under året utifrån beredningarnas samt kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens protokoll och minnesanteckningar.

8.2.1. Demokratiberedningen

Av beredningens mötesanteckningar framgår att beredningen återkommande under året erhållit information från bland annat kommunkansliet, sektor bildning och lärande samt kommunens valambassadörer. Informationen avsåg exempelvis möjliga vänortssamarbeten, resultat av genomförd LUPP-undersökning samt insatser för ökat valdeltagandet. Vidare har beredningen återkommande erhållit information om arbetet med en ny politisk organisation inför innevarande mandatperiod.

Vid sammanträdet i januari förde beredningen en dialog om arbetsordningen för ungdomsfullmäktige. Under dialogen diskuterades innehållet i arbetsordningen samt behovet av en översyn av styrdokumentet. Vidare förde beredningen under sammanträdet en dialog om föreskrifter för medborgarstämmor.

Under sammanträdet i mars behandlade beredningen en motion som avsåg att sänka kostnaderna för den politiska organisationen. Beredningen beslutade att ärendet skulle återkomma för beslut på sammanträdet i april. På sammanträdet i april ansågs motionen besvarad med hänsyn till det pågående arbetet med en ny politisk organisation.

Av kommunstyrelsens protokoll per mars framgår att beredningen tillsammans med kommunstyrelsen och valnämnden genomfört en kunskapsdag avseende våldbejakande extremism, nolltolerans och demokratiarbete.

Beredningen har vid flera sammanträdet under året behandlat frågan om medborgarstämmor. Under sammanträdet i mars beslutades att bordlägga frågan och i augusti beslutades att överlämna frågan om formerna för medborgarstämmor till den nya beredningen. Beredningen överlämnade även frågan hur pengar ska användas för utbildning av förtroendevalda samt om valambassadörer ska användas i kommande EU-val.

Kommunfullmäktige beslutade i juni att ge beredningen i uppdrag att under mandatperioden 2019-2022 genomföra en översyn av den politiska organisationen med målet att stärka kommunfullmäktiges roll.

8.2.2. Ekonomiberedningen

Under sammanträdet i januari förde beredningen en dialog med Kungälvsbostäder om investeringsbehov för perioden 2019-2022. Av protokoll framgår att dialogen avsåg renoveringsbehov, finansiella styrkort, nyckeltal och nyupplåningsbehov. Därtill förde beredningen en dialog med kommunens ekonomichef om rambudget 2019. Frågan om rambudget diskuterades även under sammanträdena i februari och april.

Vid sammanträdet i april behandlade beredningen ett uppdrag från kommunfullmäktige avseende balanskrav och pensionsutbetalningar. Av protokoll framgår att beredningen fått i uppdrag att återkomma till kommunfullmäktige i juni för att belysa hur avsatta medel om 11,8 mnkr som används för att klara balanskravsresultatet 2017 får för effekter på kommande pensionsutbetalningar. Av kommunfullmäktiges protokoll från sammanträdet i juni framgår att ekonomiberedningen besvarade uppdraget. Kommunfullmäktige beslutade att anteckna informationen.

Under sammanträdet i augusti förde beredningen en dialog med kommundirektören om en eventuell koncernbildning kommunen. Beredningen erhöll även under sammanträdet ekonomiuppföljning avseende kommunen.

8.2.3. Framtid- och utvecklingsberedningen

Av beredningens protokoll framgår att beredningen återkommande under året erhållit information från förvaltningen avseende uppföljning av kommunfullmäktiges strategiska mål om attraktivt boende och minskad miljö- och klimatpåverkan. Vidare har informationen bland annat avsett kommunens planarbete, bostadsförsörjning och arbete med klimatanpassning. Beredningen har även återkommande fört en dialog om arbetet med den fördjupade översiktsplanen för Ytterby.

Vid beredningens sammanträde i februari informerade sektor samhälle och utveckling om hållbart resande utifrån kommunens trafikplan. Av protokollet från sammanträdet framgår att beredningen önskade att bli mer delaktig i kommunens arbete vad gäller hållbart resande.

Under beredningens sammanträde i mars genomfördes en dialog med samhällsbyggnadsutskottet. Av protokoll framgår att dialogen bland annat avsåg arbetet med översiktsplan, jordbruksmark, investeringar, kustzonplanering samt kommunal service. Vidare framgår att beredningen och utskottet diskuterade vidare samordning och samverkan.

Under sammanträdet i april erhöll beredningen information av förvaltningen avseende kommunens arbete med IT-säkerhet. Informationen avsåg bland annat GDPR, personuppgifter, IT-system, molnbaserade tjänster samt det kommunala bolaget SOLTAK:s arbete med IT-frågor.

Beredningen erhöll under sammanträdet i maj en presentation av kommunens miljöpolitiska program med tillhörande mål och aktiviteter. Därtill fick beredningen information om miljöledningssystem och pågående miljöutredning.

8.2.4. Kultur och fritidsberedningen

Vid beredningens sammanträde i januari fördes en dialog om kommunfullmäktiges temadag avseende kultur och fritid i februari. Beredningen arbetade under sammanträdet med att förbereda en redovisning under temadagen.

Beredningen presenterade vid kommunfullmäktiges sammanträde i februari en beredningskrivelse avseende en procentsregel för konstnärlig gestaltning vid nybyggnation. Kommunfullmäktige beslutade att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda möjligheten att tillämpa procentsregeln för konstnärlig gestaltning i enlighet med beredningens förslag. Beredningen presenterade även den kulturpolicy som beredningen arbetat fram. Kommunfullmäktige antog kulturpolicyn och gav kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en kulturplan.

Beredningen har under året arbetat med besökscentrum på Fästningsholmen, utvecklingsplan för Bohus Fästning och Fästningsholmen 2020-2030 samt med en revidering av idrottspolitiska programmet.

Under sammanträdet i mars fick beredningen besök av representanter från Västarvet⁸. Representanten informerade om Västarvets verksamhet. Därtill erhöll beredningen vid sammanträdet information från sektor bildning och lärande avseende museilagen.

Vid sammanträdet i maj erhöll beredningen en lägesrapport avseende biblioteksverksamheten i kommunen. Av protokoll framgår att informationen avsåg dagstidningar, böcker, evenemang och öppettider. Vid beredningens sammanträde i mars informerades beredningen om arbetet med kvarnen och möjligheterna att gå vidare med en utställnings- och bildningsverksamhet.

Av protokoll från beredningens sammanträde i september framgår att beredningen genomförde en summering av beredningens arbete under året.

⁸ Västarvet är en förvaltning inom Västra Götalandsregionen (VGR). Västarvet bedriver bland annat museiverksamhet.

8.2.5. Lärandebereidningen

Under sammanträdet i januari genomförde beredningen en dialog med fackliga representanter från skolans område. Dialogen avsåg bland annat styrmodeller, uppföljning, arbetsbelastning, rekrytering, förtroendet för lärare och betyg. Vidare förde beredningen under sammanträdet en dialog med kommunstyrelsens förste vice ordförande avseende nyanlända i Kungälv.

Vid sammanträdet i mars erhöll beredningen en presentation av barn- och ungdomspolicyn samt arbetet med att ta fram en barn- och ungdomsplan. Vidare förde beredningen en dialog med lokalsamordnaren på sektor bildning och lärande om lokalsituationen i skolor och förskolor. Lokalsamordnaren besökte även beredningen under sammanträdet i maj.

Av protokoll framgår att beredningen under sammanträdet i april förde en dialog om IT i skolan. Enligt protokoll avsåg dialogen digitalisering och mål kopplat till digitalisering.

Under sammanträdet i augusti besökte verksamhetschefen för fastighet och fritid beredningen. Verksamhetschefen informerade beredningen om planeringen av en ny central skola i kommunen. Vidare erhöll beredningen information om projektet Läslyktan som är ett läs- och skrivutvecklingsuppdrag som pågått sedan 2007.

Beredningen har återkommande under året genomfört studiebesök vid olika skolor under året. Efter varje studiebesök har beredningen fört en dialog för att lyfta reflektioner över besöket.

8.2.6. Valfärdsberedningen

Under sammanträdet i januari erhöll beredningen en presentation av kommunens välfärdspolicy. I samband med dialogen diskuterades även kommunens Äldreomsorgsplan 2016-2023 samt hur planen ska följas upp och kommuniceras. Valfärdspolicyn behandlades även av beredningen under sammanträdena i februari, mars och april.

Vid sammanträdet i mars fick beredningen en presentation av kommunens arbete avseende feriejobb. Presentationen avsåg bland annat mål kopplat till feriejobben samt vilka ungdomar som var aktuella för sommarjobben.

Beredningen förde under sammanträdet i april en dialog med förvaltningen avseende en motion om fritidsgårdar som beredningen fått i uppdrag att besvara. Dialogen avsåg bland annat verksamheten vid fritidsgårdar, mål kopplade till verksamheten samt hur unga kan inkluderas i större omfattning i fritidsgårdsverksamheten.

Under sammanträdet i maj erhöll beredningen en presentation från förvaltningen avseende hur kommunen samarbetar med civilsamhället med fokus på folkhälsa. Vidare erhöll beredningen även en presentation avseende genomförd LUPP-enkät i kommunen.

8.3. Vår bedömning

Enligt arbetsbeskrivningen för kommunfullmäktiges beredningar ska beredningarna arbeta med att ta fram mål samt ges tid för utvecklingsarbete och fördjupning. Vidare ska beredning-

arna ha fokus på uppföljning av beslutade mål och inriktningsdokument. Utifrån beredningarnas minnesanteckningar och protokoll framkommer att beredningarna i olika omfattning arbetat med de uppdrag som framgår i kommunfullmäktiges arbetsbeskrivning för beredningarna. Vår bedömning är att kommunfullmäktiges beredningar i huvudsak utövat respektive uppdrag utifrån kommunfullmäktiges arbetsbeskrivning.

9. Samlad bedömning

9.1. Slutsatser

Vår sammanfattade bedömning är att kommunstyrelsen, myndighetsnämnderna och valnämnden i allt väsentligt följer de anvisningar som finns i kommunens styrmodell avseende uppföljning och rapportering. Vi noterar dock att det finns en risk att samtliga resultatmål för 2018 som kommunstyrelsen ska arbeta med utifrån styrmodellen inte kommer att uppfyllas för helåret. Det finns även utvecklingsområden utifrån reglementet för intern kontroll avseende kommunstyrelsens, miljö- och byggnadsnämndens, sociala myndighetsnämndens, överförmyndarnämndens samt valnämndens arbete med att säkerställa en tillräcklig intern kontroll.

Vad gäller kommunfullmäktiges beredningar är vår sammanfattande bedömning att beredningarna i huvudsak utfört sitt uppdrag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

9.2. Bedömning utifrån revisionsfrågorna

Revisionsfrågor	Bedömning
Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten styrs utifrån de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt?	Granskningen visar att kommunstyrelsen för 2018 utarbetat tretton resultatmål. Av granskningen framgår att sju av tretton resultatmål per augusti bedömdes vara uppfyllda och/eller bedömdes att uppfyllas för helåret. Vidare visar granskningen att det pågick ett arbete med att uppfylla de sex resultatmål som per augusti inte uppnåts. Vi konstaterar att det finns en styrmodell som beskriver hur kommunstyrelsen ska arbeta med fastställda resultatmål. Vår bedömning är dock, likt bedömningen vid delårsbokslutet, att det finns en risk att samtliga resultatmål inte uppnås för 2018.
Har kommunstyrelsen, myndighetsnämnderna och valnämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunens styrmodell.	Kommunstyrelsen har under året erhållit ekonomiska uppföljningar samt uppföljning av resultatmålen. Därtill visar granskningen att kommunstyrelsen månatligen via kommundirektören informerats om aktuella händelser i förvaltningen. Granskningen visar att myndighetsnämnderna och valnämnden erhållit verksamhetsuppföljning under året. Därtill har överförmyndarnämnden erhållit ekonomiuppföljning avseende överförmynderiverksamhetens budget. Vår bedömning är att kommunstyrelsen och myndighetsnämnderna i allt väsentligt följer de anvisningar som finns i kommunens styrmodell avseende uppföljning och rapportering.

<p>Har kommunstyrelsen, myndighetsnämnderna och valnämnden säkerställt en tillräcklig intern kontroll? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunallagen samt kommunala anvisningar.</p>	<p>Kommunstyrelsen antog i februari 2018 en internkontrollplan för året. Kommunstyrelsen beslutade dock i maj att anta en ny internkontrollplan för året. Vi kan konstatera att kommunstyrelsen i allt väsentlig följer de anvisningar som finns avseende arbetet med intern kontroll. Vi noterar att det för ett fåtal risker i internkontrollplanen inte är tydligt formulerat hur kontrollen ska genomföras, av vem och när samt hur kontrollen ska rapporteras. Detta är enligt vår bedömning bristfälligt. Vår bedömning är att det finns en struktur avseende hur kommunstyrelsen ska arbeta med intern kontroll, men att kommunstyrelsen kan utveckla hur kontrollerna ska hanteras.</p> <p>Myndighetsnämnderna och valnämnden har inte genomfört en riskbedömning samt utarbetat en internkontrollplan. I reglementet för intern kontroll framgår att myndighetsnämnder och nämnder är ansvariga att tillse en god intern kontroll inom de områden som nämnden ansvarar för. Vår bedömning är att myndighetsnämnderna och valnämnden bör genomföra en riskanalys och utarbeta en internkontrollplan utifrån reglementet för intern kontroll. Mot bakgrund av att myndighetsnämnderna och valnämnden inte har ett verksamhetsansvar kan ett arbetssätt för detta till exempel vara att nämnderna görs delaktiga i kommunstyrelsens riskanalys och upprättande av plan för intern kontroll.</p>
<p>Har kommunfullmäktiges beredningar utövat respektive uppdrag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut?</p>	<p>Granskningen visar att bredningarna i olika omfattning arbetat i enlighet med kommunfullmäktiges beslutade uppdrag för beredningarna. Vår bedömning är att kommunfullmäktiges beredningar i huvudsak utövat respektive uppdrag utifrån kommunfullmäktiges arbetsbeskrivning.</p>

9.3. Identifierade förbättringsområden och rekommendationer

Under granskningen har vi identifierat vissa förbättringsområden och våra rekommendationer framgår nedan.

- ▶ Kommunstyrelsen bör tydliggöra hur samtliga kontroller i internkontrollplanen ska genomföras, av vem och när samt hur kontrollen ska rapporteras.
- ▶ Miljö- och byggnadsnämnden bör årligen genomföra en riskanalys samt utarbeta en plan för intern kontroll samt erhålla uppföljning av den interna kontrollen.
- ▶ Sociala myndighetsnämnden bör årligen genomföra en riskanalys samt utarbeta en plan för intern kontroll samt erhålla uppföljning av den interna kontrollen.

- ▶ Överförmyndarnämnden bör årligen genomföra en riskanalys samt utarbeta en plan för intern kontroll samt erhålla uppföljning av den interna kontrollen.
- ▶ Valnämnden bör i samband med valår genomföra en riskanalys samt utarbeta en plan för intern kontroll samt erhålla uppföljning av den interna kontrollen

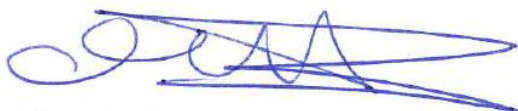
Göteborg den 15 mars 2019

Lydia Andersson
Verksamhetsrevisor

Ludwig Reimer
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Mikaela Bengtsson
Kvalitetssäkrare
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Bilaga 1: Bakgrund till granskningen

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet i den omfattning som följer av god revisionsred. Begreppet all verksamhet avser enligt god revisionsred den verksamhet som bedrivs inom styrelsens, nämndernas samt fullmäktigeberedningarnas respektive ansvarsområden. Av god revisionsred framgår vidare att granskningen ska vara så omfattande att revisorerna årligen kan pröva och uttala sig om ansvarstagandet för samtliga revisionsobjekt, det vill säga styrelse, nämnder och beredningar.

Styrelse, nämnders och beredningars ansvar för verksamheten regleras bland annat i kommunallagen 6 kap 7 §. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige beslutat, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Den årliga granskningen består av två delar, den grundläggande granskningen och fördjupad granskning. Innehållet i den grundläggande granskningen har under 2016 utvecklats av SKL i skriften "*Grundläggande granskning - kärnan i revisionsprocessen*". Inom ramen för föreliggande granskning har vi beaktat innehållet i denna skrift där det bland annat framgår att:

1. Revisorerna och de sakkunniga under året följer verksamheten genom att bland annat ta del av grundläggande dokument och flödet av ärenden.
2. Dialogen med revisionsobjektet är en del i revisionsprocessen.
3. Revisionens iakttagelser ska sammanläggas och bedömas. Revisorernas granskning ska vara så omfattande att revisorerna årligen kan pröva och uttala sig om ansvarstagandet för samtliga revisionsobjekt. Med samtliga revisionsobjekt avses i Kungälv kommun kommunstyrelsen, myndighetsnämnderna, kommunfullmäktiges beredningar och valnämnden.

Enligt *God revisionsred i kommunal verksamhet* ska den grundläggande granskningen bland annat ge underlag för att bedöma styrelsens, nämndernas och beredningarnas styrning, uppföljning och kontroll samt måluppfyllelse. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser som sker under revisionsåret.

Enligt god revisionsred handlar den grundläggande granskningen bland annat om frågor avseende hur styrelse, nämnder och beredningar har tolkat mål och uppdrag från kommunfullmäktige samt genomfört egna riskanalyser. Därtill ska den grundläggande granskningen inkludera hur styrelse, nämnder och beredningar arbetat med uppföljning, rapportering, ekonomistyrning, intern kontroll samt om beslutsunderlag och protokoll är tydliga.

Bilaga 2: Revisionskriterier

Kommunallagen

Av kommunallagen 6 kap 1 § framkommer att kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas verksamhet.

Enligt 6 kap 6 § kommunallagen har nämnderna ansvar för att var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Likaså skall nämnderna se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett övrigt tillfredställande sätt.

Kommunens styrmodell

Kungälvs kommuns övergripande styrdokument utgör en kedja som utgår från kommunfullmäktiges långsiktiga *vision* för kommunen. Utifrån visionen anger kommunfullmäktige strategiska mål och ekonomiska ramar för kommunens verksamheter under mandatperioden. Dessa återfinns i dokumentet "*Rambudget 2018-2021*". Med budgeten som grund arbetar kommunstyrelsen fram en övergripande verksamhetsplanering med budget och resultatmål som samlas i dokumentet "*Årsplan 2017-2019*". Utifrån den övergripande planen ger förvaltningen sedan kommunstyrelsen en beskrivning av sitt åtagande för att uppfylla målen i budget i form av en *förvaltningsplan*. *Årsredovisningen* utgör den sista delen i processen och avlämnas av kommunstyrelsen till kommunfullmäktige efter verksamhetsårets slut. Den följer upp hur verksamheten arbetat med uppdraget under året som gått utifrån budgeten.

Kommunfullmäktiges mål och uppdrag

Kommunfullmäktige i Kungälv antar strategiska mål som konkretiseras i rambudget, årsplan och förvaltningsplan. Verksamhetens styrs utifrån de strategiska målen och resultatmål.

Bilaga 3: Källförteckning

Dialoger

- ▶ Dialog med presidiet i kommunstyrelsen samt kommundirektör, 2018-12-07.
- ▶ Dialog med presidiet i sociala utskottet, 2018-12-07.
- ▶ Dialog med presidiet i bildningsutskottet, 2018-11-30.
- ▶ Dialog med presidiet i samhällsbyggnadsutskottet, 2018-12-07.

Dokumentförteckning

Protokoll

Kommunfullmäktige

- ▶ 2018-02-01
- ▶ 2018-03-08
- ▶ 2018-04-12
- ▶ 2018-05-17
- ▶ 2018-06-14
- ▶ 2018-09-06

Kommunstyrelsen

- ▶ 2018-01-10
- ▶ 2018-02-14
- ▶ 2018-03-21
- ▶ 2018-04-18
- ▶ 2018-05-09
- ▶ 2018-05-23
- ▶ 2018-06-05
- ▶ 2018-06-20
- ▶

Bildningsutskottet

- ▶ 2018-01-24
- ▶ 2018-02-28
- ▶ 2018-03-27

Samhällsbyggnadsutskottet

- ▶ 2018-01-25
- ▶ 2018-03-01
- ▶ 2018-03-28
- ▶ 2018-05-03
- ▶ 2018-05-31

Sociala utskottet

- ▶ 2018-01-24
- ▶ 2018-02-28
- ▶ 2018-03-27
- ▶ 2018-05-02

Miljö- och byggnadsnämnden

- ▶ 2018-01-18
- ▶ 2018-02-15
- ▶ 2018-03-15
- ▶ 2018-04-19
- ▶ 2018-05-17
- ▶ 2018-06-19
- ▶ 2018-08-21
- ▶ 2018-09-27
- ▶ 2018-10-25
- ▶ 2018-11-21
- ▶ 2018-12-13

Överförmyndarnämnden

- ▶ 2018-01-17
- ▶ 2018-02-14
- ▶ 2018-03-14
- ▶ 2018-04-18
- ▶ 2018-05-16
- ▶ 2018-06-13
- ▶ 2018-06-20
- ▶ 2018-08-15
- ▶ 2018-09-12
- ▶ 2018-10-10
- ▶ 2018-11-14
- ▶ 2018-12-12

Sociala myndighetsnämnden, utdrag:

- ▶ 2018-02-01
- ▶ 2018-03-01
- ▶ 2018-03-15
- ▶ 2018-03-29
- ▶ 2018-05-09
- ▶ 2018-10-25
- ▶ 2018-11-14
- ▶ 2018-12-20

Valnämnden

- ▶ 2018-03-12
- ▶ 2018-05-28
- ▶ 2018-08-29
- ▶ 2018-09-12
- ▶ 2018-11-07

Minnesanteckningar/protokoll från beredningar

Demokratiberedningen

- ▶ 2018-01-11
- ▶ 2018-02-01
- ▶ 2018-02-21
- ▶ 2018-03-16
- ▶ 2018-04-06

Ekonomiberedningen

- ▶ 2018-01-24
- ▶ 2018-02-14
- ▶ 2018-03-07

Samhälle och utvecklingsberedningen *Kultur och fritidsberedningen*

▶ 2018-01-31	▶ 2018-02-16
▶ 2018-02-21	▶ 2018-02-20
▶ 2018-03-28	▶ 2018-03-20
▶ 2015-04-25	▶ 2018-05-05
▶ 2018-05-23	▶ 2015-05-22

Lärandebereidningen

- ▶ 2018-01-17
- ▶ 2018-02-21
- ▶ 2018-03-27
- ▶ 2018-04-25
- ▶ 2018-05-23
- ▶ 2018-09-26
- ▶ 2018-09-29

Välfärdsberedningen

- ▶ 2018-01-16
- ▶ 2018-02-20
- ▶ 2018-03-27
- ▶ 2018-04-24
- ▶ 2018-05-22
- ▶ 2018-08-28

Övrig dokumentation

- ▶ Vision 2040
- ▶ Rambudget 2018-2021
- ▶ Årsplan 2017-2019
- ▶ Förvaltningsplan 2018-2019
- ▶ Styrmodell för Kungälv kommun
- ▶ Riktlinjer för ledning och styrning i Kungälv kommun
- ▶ Policy för styrdokument
- ▶ Plan för intern kontroll 2018
- ▶ Reglemente för intern kontroll
- ▶ Riktlinjer för intern kontroll
- ▶ Delårsrapport per mars 2018
- ▶ Delårsrapport per augusti 2018
- ▶ Årsredovisning 2017
- ▶ Reglemente för kommunfullmäktige
- ▶ Arbetsordning för kommunfullmäktige, antagen 2018-10-04
- ▶ Reglemente för kommunstyrelsen
- ▶ Reglemente för miljö- och byggnadsnämnden
- ▶ Reglemente för sociala myndighetsnämnden
- ▶ Reglemente för valnämnden
- ▶ Reglemente för överförmyndarnämnden
- ▶ Arbetsbeskrivning för presidier och beredningar